

ELŐTERJESZTÉS

Makkoshotyka Község Önkormányzata 2024. évi költségvetéséhez

Az Országgyűlés elfogadta Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvényt. A törvény alapján megterveztük Makkoshotyka Község Önkormányzata feladataihoz igénybe vehető központi forrásokat, a költségvetés készítése során alkalmaztuk a központi jogszabályokban és a helyi önkormányzati rendeletekben meghatározott előírásokat.

Az állam által biztosított támogatási formákon túl az emberek szociális támogatással való ellátása az önkormányzatok feladata, mivel a helyi közösségek rendelkeznek leginkább azzal a tudással, amely alapján dönthetnek a jogosultság tekintetében. Az önkormányzatok szabadabban dönthetnek a támogatások nagyságáról és formájáról. Az új támogatási rendszerben senki sem maradhat ellátás nélkül, ugyanis a megfelelő forrással nem rendelkező önkormányzatok központi költségvetési forráshoz jutnak. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. Az állami felelősségi körbe tartozó ellátások járási kormányhivatali hatáskörben, az önkormányzati ellátások képviselő-testületi hatáskörben találhatóak. 2024-ben is jelentős célkitűzés tehát a segélyezettek újbóli integrálása a munka világába.

A helyi önkormányzatok számára kötelező feladatot továbbra is törvény írhat elő, az önkormányzatok eltérő adottságait (gazdasági teljesítőképesség, lakosságszám, a közigazgatási terület mérete) is figyelembe véve.

Az Möt. szerint a helyi közügyek, illetve a helyben biztosítható közfeladatok:

- településfejlesztés, településrendezés;
- településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
- a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
- egészségügyi alapellátás törvényben meghatározott kivételekkel), az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
- környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágszálóirtás);
- óvodai ellátás;
- kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
- gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
- lakás- és helyiséggazdálkodás;
- a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
- helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;

- honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
- helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
- a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
- sport, ifjúsági ügyek;
- nemzetiségi ügyek;
- közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
- helyi közösségi közlekedés biztosítása;
- hulladékgazdálkodás;
- távhőszolgáltatás;
- víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

További törvényi lehetőségek helyi önkormányzati feladat-telepítésre:

- törvény a felsoroltakon kívül más, a helyi közügy, helyben biztosítható közfeladat ellátását is előírhatja,
- törvényben meghatározott esetekben az önkormányzat és az állam külön, a finanszírozást is rendező megállapodása alapján az önkormányzat állami feladatokat is elláthat,
- a helyi önkormányzatok továbbra is önként vállalhatják olyan helyi közügyek ellátását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Az önként vállalt feladatok ellátása azonban nem veszélyeztetheti a kötelező feladatok ellátását. Finanszírozásuk forrását elsősorban az önkormányzat saját bevételei, illetve az erre a célra biztosított külön források képezhetik.

A 2024. évre megfogalmazott költségvetési alapelvek a következők:

1. Takarékos, átlátható és biztonságos működtetés.
2. A kötelezően ellátandó feladatok biztosítása.
3. A szociálisan rászorultak támogatása.
4. Az elindított beruházások megvalósítása, a forrás biztosítása.
5. Tudatos településüzemeltetés és fejlesztés.
6. Pályázatok figyelése, kapcsolódás az aktuális pályázatokhoz, a pályázatok önrészének megteremtése.

Bevételek

A helyi önkormányzatok központi költségvetési támogatási rendszere 2024. évben is az önkormányzati feladatellátáshoz igazodó, feladatalapú támogatási rendszerben történik. A működési célú támogatások az önkormányzat törvényi előírás alapján ellátandó kötelező feladataihoz biztosítanak bevételi forrást a központi költségvetésből. A tervezett bevételek nagyobb részben az egyes mutatók figyelembevételével igényelt, a központi kormányzat részéről jóváhagyott támogatásokat tartalmazzák.

Normatív finanszírozás bevételeinek összefoglalása

Megnevezés	Eredeti előirányzat (Ft)
1. A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása összesen	24 361 091
2. A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása	28 895 166
3. A települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása	18 761 180
4. Intézményi gyermekétkeztetés támogatása	13 720 590
4. A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása	2 270 000
Összesen	88 008 027

1. A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása

Az elmúlt évben ezen jogcímen kapott állami támogatás eredeti előirányzata 27 685 756,- Ft volt. 2024- ben 24 361 091,- Ft- tal számolunk, amely tartalmazza a polgármester illetménye és költségterítése 2024. évben megállapított emelésének az ellentételezésére szolgáló 3.915.653 Ft összegű támogatást. ✓

Ugyanakkor az előző évhez képest az általános támogatás már nem tartalmazza a Közvilágítás kiegészítő támogatása jogcímen energiaár-emelkedése miatti többletkiadásokhoz kapcsolódó támogatást.

2. A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak

A 2023. december 1-jével megemelkedett minimálbér és garantált bérminimum 2024. évi kezelésére a 2024. évi költségvetési törvény 20. § (4) bekezdése alapján az államháztartásért felelős miniszter a jogszabály vagy kormányhatározat alapján járó többlet személyi juttatásoknak és az azokhoz kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékoknak és szociális hozzájárulási adónak a kifizetése érdekében a 2. melléklet, 7. melléklet és 8. melléklet szerinti támogatási jogcímek fajlagos összegeit megemelte. Ezen intézkedés alapján történt a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény szerinti illetményemelés és az egyéb bérintézkedésekhez szükséges források 2024. évi biztosítása is

3. A települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása

SZOCIÁLIS FELADATOK EGYÉB TÁMOGATÁSA

A központi költségvetés a települési önkormányzatok szociális feladatainak egyéb támogatása jogcímen továbbra is biztosít támogatást az alacsony jövedelemtermelő képességű települések olyan szociális jellegű kiadásaihoz, amelyek finanszírozása máshonnan nem megoldható. Az előirányzatból továbbra is 35 000 forint egy lakosra jutó adóerő-képességig részesülhetnek az önkormányzatok támogatásban, amelynek mértéke az egy lakosra jutó adóerő-képesség alapján függvényszerűen meghatározott. A támogatás elsősorban a települési támogatások kifizetéséhez biztosít fedezetet, de segítséget nyújt a szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások ellátásához is. 2024. évben ezen jogcímen tervezett állami támogatás összege 12 345 800 Ft, mely az előző évhez képest jelentős 6 214 200,- Ft csökkenést jelent.

GYERMEKÉTKEZTETÉS

Ebben az évben a gyermekétkeztetési feladatok ellátására 13 720 590,- Ft-tal számolhatunk.

4. A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása

A közművelődési és kulturális feladatokra – azon belül a kulturális javak védelmére, a muzeális intézményekre, a közművelődési és a nyilvános könyvtári ellátásra – szolgáló támogatás önállóan és kötött felhasználásúan jelenik meg a költségvetési tv-ben így a rendelkezésre álló források célzottan jutottak el a területhez. A támogatás összege változatlanul 2 270 eFt.

A normatív finanszírozásban a költségvetési törvényben elfogadott finanszírozási elveken és mértéken túl, a januárban meghozott egyedi Kormány döntések biztosítanak kiegészítő forrásokat a megemelkedett működtetési költségek fedezetére.

A költségvetés tervezése során áttekintettük 2024. évi feladatainkat, felmértük azok forrás és létszámigényét, az ezekhez fedezetül szolgáló bevételeinket az előző évek adatai alapján terveztük meg. Figyelemmel voltunk azon önkormányzati elvárásra, hogy a község működőképességét fenntartsuk, az önkormányzat kötelező feladatait és az önként vállalt feladatokat legalább az előző évi szinten teljesítsük. Az előzőeken túl, kiemelt feladatunk a rendelkezésre álló pályázati források maximális kihasználása.

A korábbi évekhez hasonlóan a működési költségvetési bevételek között szerepelnek a közhatalmi bevételek. A közhatalmi bevételek a kötelező és az önként vállalt feladatok finanszírozásához egyaránt hozzájárulnak.

Egészségügyi ágazat

A háziorvosi feladatokat Dr. Köteles László látja el. A háziorvosi, iskola- és ifjúság egészségügyi feladatok teljesítése az e tárgyban megkötött szerződés alapján történik.

KÖZFOGLALKOZTATÁS

A közfoglalkoztatás keretében jelenleg 4 programunk megvalósítása folyik.

- **hosszabb időtartamú programban** foglalkoztatott létszám 1 fő,
Programunk célja a településre látogató turisták , vendégek fogadása ,település látnivalóinak bemutatása (trófea terem, kápolna, tájház, stb) Településtérkép és turisztikai szóróanyag értékesítés. Vendégházunk és csapatszállásra érkező szálláshely foglalásának lebonyolítása. Öko - turisztikai központban vendégek fogadása rendezvények lebonyolítása, segédkezés (felszolgálat, tálalás, stb.)
- **a szociális jellegű programban** foglalkoztatott létszám 15 fő,
Programunk célja biztonságos gyalogos közlekedés biztosítása. járda kialakítása történt 2024 évben 80 méter hosszan 1,4 m szélességben 360/3 hrsz - on, ami hengerelt kavics. Ezt a szakaszt szeretnénk lebitumenezni. Rákóczi Ferenc utcán kb 80 méter hosszan szeretnénk felszedni a régi járdalapokat, új alapot készíteni bányakövből, melyre vissza kerülnek a régi járdalapok. A hibás lapok helyett, ami már nem használható újat vásárolnánk. Az ott lakók biztonságos gyalogos közlekedése érdekében.
Folytatni kívánjuk a 2022-ben vásárolt telken József Attila u. 066/4 hrsz- on az elvadult növényzet (bokrok,fák)irtását, majd aprító géppel leaprítani, és a jövőben az aprítékot intézményeink fűtésére használni. Telek vízelvezetését is szeretnénk megoldani kézi és gépi munkával. Terep rendezés és kerítés készítése is szerepel programunkban
Foglalkoztatottak a település karbantartásában is részt vesznek évszaknak megfelelően pl.: árkok karbantartása kaszálás, síkosság mentesítés, favágás, illegális szemétkerakó helyek felszámolása , szemét gyűjtés stb.
- **a helyi sajátosságú programban** foglalkoztatott létszám 15 fő,
Programunk célja önkormányzati tulajdonban lévő Kossuth u 2 szám alatti épület átalakítása felújítása közfoglalkoztatási célra. Melegedő és műhely kialakítására kerülne sor a program keretében, mivel a meglévő melegedőt drótfonó műhelyként használjuk. A programban szakipari munkát saját erőből finanszírozzuk ,minden munkálatot (nem új hálózat kiépítése,hanem meglévő karbantartása)a programban dolgozók fognak elvégezni.
Folytatjuk programunkban a paradicsom feldolgozását, aszalását.
A programban dolgozók elvégzi a települése felmerülő karbantartási munkákat is.
- **a mezőgazdasági mintaprogramban** foglalkoztatott létszám 8 fő
Mezőgazdasági programunkban folytatni kívánjuk a jól bevált növénytermesztést ezen belül a paradicsom és paprika termesztést. Vegyes zöldségmagok felhasználásával konyhánk igényeit szeretnénk kiszolgálni. Paradicsomot a helyi sajátosság programunkban aszaljuk. Állattartás keretén belül a sertések tartását szeretnénk folytatni.
Drót készítést szeretnénk folytatni, amivel önkormányzati területeket szeretnénk bekeríteni.
A közfoglalkoztatás vonatkozásában a programok lebonyolításához nyújtott állami működési és felhalmozási bevételeken túl működési bevétellel is számolunk.

A mintaprogramok beindítását követően, előzetes információk alapján, amennyiben állami forrás lesz rá, további hagyományos, hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok lebonyolítására lesz lehetősége az önkormányzatoknak az év hátralévő részében.

Működési bevétel

Ezen a soron tervezünk 21 166 eFt - ot, mely a közfoglalkoztatási program keretében termelt javak (pl. sertés, zöldségek, aszalt termékek, drótkerítés) értékesítéséből, az önkormányzati tulajdonában lévő ingó- és ingatlan eszközök bérbeadásából, valamint a továbbszámlázott (Sárospataki Tankerület és Óvoda-Konyha) szolgáltatások bevételeiből származnak. Ezen **bevételek kötelezettséggel terheltek**, hisz a közfoglalkoztatásból származó értékesítési bevétel visszaforgatása előírt kiadásként tervezendő (azaz a közfoglalkoztatási feladatok ellátásának terén jelentkező kiadások finanszírozását kell szolgálja). A továbbszámlázott szolgáltatás bevételeinek párja pedig a kiadási oldalon közvetített szolgáltatásként jelentkezik.

Közhatalmi bevételek

A közhatalmi bevételek között tervezzük az állandó jellegű iparüzési adóból, a kommunális a adóból, valamint az adópótlékból származó bevételeket 3 150 eFt összegben.

Finanszírozási bevétel

Az önkormányzat finanszírozási bevételként a 2023. évi maradvány igénybevételét tervezi. Az önkormányzat 2023. évi várható működési célú maradványának összegét az előző év költségvetési és finanszírozási egyenlege alapján terveztük **21 279 000 Ft** összegben. (tényleges megállapítása és elfogadása a zárszámadási rendelet elfogadásakor történik meg).

A 2023. évi maradvány kötelezettséggel terhelt, mely az alábbiakból tevődik össze. A maradvány összege magában foglalja a 2024-ban befejeződő pályázatokra és a közfoglalkoztatási programokra 2023. évben kiutalt támogatási előleget, valamint a 2023. év decemberében folyósított 2024. évi állami támogatási előleget.

Fentiek alapján az önkormányzat 2024. évi költségvetési bevételét 186 278 027,- Ft-ban, a finanszírozási bevételét 21 279 000,- Ft-ban, így bevételi **főösszegét 207 557 027,- Ft-ban** terveztük meg.

KIADÁSOK

A **2024. évi költségvetési kiadások** tervezett előirányzata 207 557 027,- Ft. A kiadások tervezése kapcsán, a minimális szinten igyekeztünk az összegeket meghatározni.

A kiadások nagyságrendjének meghatározásánál - figyelembe véve az előzőekben felvázolt forráslehetőségeket - elsődlegesnek tekintettük a települési önkormányzat kötelező feladatainak ellátását, az intézmények működtetésének biztosítását, és a jogszabályban előírt, illetve szerződésben rögzített kötelezettségeink teljesítését.

Személyi juttatások

A személyi juttatások részeként a törvény szerinti illetményeket, munkabéreket az engedélyezett létszámkeretek, illetve a munkaszerződések figyelembevételével terveztük. A 2024. évi tervezett előirányzat a 2023. évi eredeti előirányzathoz képest növekedést mutat, amely növekedés többek között a következő tényezőkre vezethető vissza:

- 2024. évi tervezett előirányzatok tartalmazzák a minimálbér és a garantált bérminimum 2023. december 1-jei emelését /a minimálbér 232.000.- Ft-ról 266.800.-Ft-ra, a garantált bérminimum 296.400.- Ft-ról 326.000.- Ft-ra/
- a tervezés során figyelembe vettük az egyes ágazati pótlékok összegét.

A szociális hozzájárulási adót a törvényi előírásoknak megfelelően 13,0%-os mértékkel terveztük.

A dologi kiadások előirányzata az ismert szerződések, megállapodások, valamint a 2023. évről áthúzódó kötelezettségek, illetve kötelezettségvállalások figyelembevételével tervezett.

Személyi juttatásként és munkaadót terhelő befizetésként az önkormányzat költségvetése az alábbi bér-, és járulék költségeket tartalmazza:

- **igazgatás:** polgármester, választott tisztségviselők juttatásai; *polgármester* esetében éves cafeteria összege nettó 400.000.-Ft, valamint köztisztviselők napja alkalmából - egy havi bruttó illetmény összegű jutalom kerülne tervezésre, utóbbi személyi juttatás fedezete a közös hivatal dologi kiadásának során került betervezésre.

- **közésgazdálkodás:** 1 fő fizikai alkalmazott bére (karbantartó);

- **házi segítségnyújtás:** 1 fő közalkalmazott bére és járulékai;

- **közművelődés, könyvtári szolgáltatás:** 1 fő megbízási jogviszony keretében 2024. 02. 01. napjától heti 8 órában történő foglalkoztatása közönség szervező feladatok ellátása céljából - 1 fő továbbra is megbízási szerződés alapján látja el a könyvtárosi feladatokat

- **közfoglalkoztatás:** 39 fő foglalkoztatása 12 hónapon keresztül.

A szociális hozzájárulási adót a törvényi előírásoknak megfelelően 13,0%-os mértékkel terveztük.

Dologi kiadások

A bevételek ismeretében az önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatok körében egyaránt színvonalas közszolgáltatásokat kíván nyújtani. Ennek tükrében került megtervezésre a dologi kiadások összessége.

A dologi kiadások előirányzata az ismert szerződések, megállapodások, valamint a 2023. évről áthúzódó kötelezettségek, illetve kötelezettségvállalások figyelembevételével tervezett.

A 2024. évre tervezett önkormányzati dologi kiadások között a legnagyobb összegű tételként a közüzemi díjak szerepelnek. Nagy terhet ró az önkormányzatra, hogy a drasztikusan megemelkedett energia árak finanszírozására megoldást találjon és minden erőfeszítést megteszünk annak érdekében, hogy mind a villamosenergia, mind pedig a gázenergia fogyasztást a lehető legminimálisabb szintre csökkentsük.

Szociális feladatok ellátása

Az elmúlt években meglehetősen átalakult az önkormányzati segélyek rendszere.

Az önkormányzatok saját elhatározásuknak megfelelően számos támogatásfajtát adhatnak a területükön bejelentett lakosoknak.

Makkoshotyka Község Önkormányzata az itt élő személyek számára, kik rendkívüli helyzetbe sodródtak, rossz szociális körülmények között élnek igyekszik támogatás nyújtani pénzbeli és természetbeni juttatás formájában

Természetbeni/pénzbeli ellátásra, egyéb önkormányzati rendeletben megállapított juttatásra tervezett összege kérdéses, mivel az étkeztetési-, közüzemi díjak- és más szociális feladatok - (házi segítségnyújtás, szünidei étkeztetés) ellátásának vonatkozásában felmerülő plusz költségek finanszírozásának függvénye mindez.

Finanszírozási kiadások

2023. decemberében az önkormányzatok számára a havi nettó finanszírozás keretében a számlánkra utalták a 2024. évi normatíva előleget, így a támogatási összeget a finanszírozási kiadások között kellett elszámolnunk, mint államháztartáson belüli megelőlegezés visszafizetési kötelezettség.

A Társulási Tanács a Sárospatak és Térsége Önkormányzati Társulás 2024. évi költségvetésének elfogadásával, ismertté válik, hogy milyen összegben határozzák meg a **belső ellenőrzésre, a fogorvosi ügyelet fenntartására, valamint a munkaszervezet működtetésének finanszírozására megállapított tagdíj** mértékét.

A finanszírozási műveletek kiadási között szerepeltetjük az intézményfinanszírozást.

- **A Makkoshotyka Óvoda és Konyha** intézmény működésének előirányzott támogatása 2024. évben 49 558 000,- Ft.

Beruházások, felújítások

A beruházási és felújítási kiadások között szerepeltetjük a közfoglalkoztatási programok keretében tervezett eszköz beszerzések megvalósítását.

Jelenleg 4 közfoglalkoztatási program lebonyolítása zajlik.

Közfoglalkoztatási program keretében tervezett felhalmozási kiadás:

- kb 80 méter hosszan 1,4 m szélességben járda kialakítása a 360/3 hrsz - on
- munkavégzéshez szükséges kis értékű tárgyi eszközök beszerzése
- Kossuth u. 2. sz alatti önkormányzati tulajdonú ingatlan felújítása

Vis maior keretében konyha felújítása történt meg, melynek előirányzott összege 3 896 000,- Ft.

Ez év során is a megjelenő pályázati lehetőségeket folyamatosan vizsgáljuk, mert rendkívül fontos az önkormányzat költségvetésének külső forrásokkal való bővítése. Figyelembe véve a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény előírásait - hitel felvétellel nem számoltunk.

Makkoshotyka, 2024. február 12.

Kántor Ferenc
polgármester

